

ПРОБЛЕМИ ВІДОБРАЖЕННЯ ДЕБІТОРСЬКОЇ ЗАБОРГОВАНОСТІ В ОБЛІКУ МУНІЦИПАЛЬНИХ ПІДПРИЄМСТВ

В сучасних умовах господарювання проблеми в обліку дебіторської заборгованості підприємств муніципального сектору економіки пов'язуються із використанням ними «класичних» для виробничо-комерційних підприємств методик, а враховуючи специфіку діяльності цих підприємств, можна вести мову про потребу удосконалення процесів організації обліку.

В руслі нашого дослідження варто відзначити роботи таких вчених як Н.С. Акімова, О.В. Топоркова [1], Гура Н.О. [2] та ін. В той же час спостерігається певний дефіцит праць присвячених дебіторській заборгованості житлово-комунальних підприємств.

У діючій методиці обліку [4] щодо дебіторської заборгованості за продукцію, товари, роботи, послуги не передбачено, що з плином часу відбувається зміна статусу заборгованості. Якщо відстрочена дата погашення та у зв'язку із цим вона настає після закінчення строку, що перевищує 12 місяців з дати балансу, то поточна заборгованість повинна бути переведена в довгострокову. З цією метою рекомендується виокремити однойменний субрахунок 185 «Довгострокова дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги», за яким здійснювати аналітичний облік за строками непогашення у розрізі дебіторів.

Для вирішення проблеми погашення заборгованості населення за спожиті житлово-комунальні послуги прийнято Закон [3], яким встановлено порядок реструктуризації на термін до 60 місяців залежно від суми боргу та рівня доходів. З цією метою громадяни укладають з надавачами житлово-комунальних послуг договори про щомісячне рівномірне погашення реструктуризованої заборгованості та своєчасну сплату поточних платежів. При цьому загальна сума платежів, не повинна перевищувати 25 % доходів, що визначаються при нарахуванні субсидій для працюючих і 20 % - для пенсіонерів та інших осіб, які отримують будь-які види соціальної допомоги. За умови, якщо доходів громадян, які уклали договори про реструктуризацію, не вистачить на повне погашення цієї заборгованості, термін дії договору продовжується до повного її погашення.

Також цивільним законодавством [5, ст. 259] передбачено, що позовна давність, може бути збільшена за домовленістю сторін. Для

цього укладається договір про збільшення позовної давності у письмовій формі. А у [5, ст. 264] визначено, що перебіг позовної давності переривається вчиненням особою дії, що свідчить про визнання нею свого боргу. Після переривання перебіг позовної давності починається заново. Час, що минув до переривання перебігу позовної давності, до нового строку не зараховується.

Вищенаведене роз'яснює факт наявності у муніципальних підприємств дебіторської заборгованості до 5 і більше років.

Крім того, нормативно рекомендовані форми бухгалтерського обліку не дають змоги накопичувати інформацію про розрахунки з дебіторами різного рівня деталізації, в обсязі достатньому для проведення аналізу розрахунків, з метою прогнозування ймовірності платіжної кризи та складання рекомендацій щодо її попередження.

Удосконалення облікового інструментарію системи управління дебіторською заборгованістю передбачає розробку ефективних механізмів, направлених на оптимізацію обсягів і структури заборгованості, формування ефективних принципів та стандартів кредитної політики, скерованих на побудову ефективної системи управління інкасацією дебіторської заборгованості з оптимальною швидкістю її погашення, мінімальними ризиками та максимальним результатом функціонування муніципального підприємства.

Список використаних джерел:

1. Акімова Н. С. Облік та аналіз дебіторської заборгованості в системі управління підприємств оптової торгівлі: [монографія] / Н. С. Акімова, О. В. Топоркова, Т. О. Євлаш, О. О. Говоруха. – Х. : ХДУХТ, 2016. – 285 с.

2. Гура Н.О. Облік у житлово-комунальному господарстві: теорія і практика: [монографія] / Н. О. Гура. – К. : Знання, 2006. – 351с.

3. Закон України «Про реструктуризацію заборгованості з квартирної плати, плати за житлово-комунальні послуги, спожиті газ та електроенергію» від 20.02.2003 № 554-IV [Електронний ресурс]: – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/554-15>

4. Про затвердження Плану рахунків бухгалтерського обліку та Інструкції про його застосування: наказ Міністерства фінансів України №291 від 30.11.99 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0892-99>.

5. Цивільний Кодекс України: Закон України: від 16.01.2003 р. № 435-IV [Електронний ресурс] : – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>.